

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.009.04.2023

Barbara Matus
Zakład Wyrobu Artykułów Spożywczych
„BASTEK” Humniska 668, 36-206 Humniska

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/073 – Wsparcie rozwoju turystyki ze środków Programu Przedsiębiorcza Polska Wschodnia -
Turystyka

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Barbara Matus Zakład Wyrobu Artykułów Spożywczych „BASTEK”, Humniska 668, 36-206 Humniska, zwany dalej Przedsiębiorcą
Kierownik jednostki kontrolowanej	Barbara Matus, Właściciel od 8 lutego 1991 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja umowy pożyczki na wsparcie rozwoju turystyki Polski Wschodniej
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2023 (I kwartał) ¹
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Marek Wójtowicz, Główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/103/2023 z 11 kwietnia 2023 r. (akta kontroli str. 2-4)

¹ Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dane i dokumenty z okresu wcześniejszego i późniejszego w zakresie związanym z przedmiotem kontroli.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację umowy pożyczki na wsparcie rozwoju turystyki Polski Wschodniej.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Przedsięwzięcie finansowane ze środków pożyczki zostało zrealizowane zgodnie z przepisami i wymogami wynikającymi z wniosku i umowy o pożyczkę. W sposób prawidłowy Przedsiębiorca rozliczył się z udzielonego wsparcia oraz osiągnął i utrzymał zakładane rezultaty realizacji umowy.

III. Opis stanu faktycznego

OBSZAR

1. Realizacja umowy pożyczki na wsparcie rozwoju turystyki Polski Wschodniej.

Opis stanu
faktycznego

1, 2.

W ramach Projektu „Przedsiębiorcza Polska Wschodnia – Turystyka” Przedsiębiorca uzyskał pożyczkę w czerwcu 2020 r. w wysokości 496.648 zł na realizację przedsięwzięcia obejmującego zakup środków trwałych oraz wyposażenia wraz z adaptacją budynku w Humniskach przeznaczonego do prowadzenia działalności gastronomicznej i hotelowej. Inwestycja polegała na dokończeniu prac na zewnątrz budynku obejmujących budowę parkingu⁴ i wejścia do budynku, wykonaniu prac wykończeniowych wewnątrz budynku, wyposażeniu pomieszczeń noclegowych oraz zakupie i montażu klimatyzacji. Wartość całego przedsięwzięcia wynosiła 610.877,61 zł. Celem inwestycji określonym we wniosku było zwiększenie zakresu świadczonych usług, pozyskanie nowych odbiorców i udoskonalenie dotychczas oferowanych usług. Uzasadnieniem realizacji inwestycji było poszerzenie oferty świadczonych usług.

Przedsiębiorca oprócz produkcji artykułów spożywczych i działalności w zakresie sprzedaży detalicznej prowadził zajazd świadczący usługi gastronomiczne i noclegowe. Zajazd i budynek, w którym realizowano inwestycje finansowane ze środków pożyczki na rozwój turystyki zlokalizowane były na tej samej posesji w miejscowości Humniska przy drodze wojewódzkiej nr 886, pomiędzy miejscowościami Brzozów i Sanok. Zajazd miał status Miejsca Przyjaznego Rowerzystom Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo.

(akta kontroli str. 5-10, 84-93)

3.

Wniosek o pożyczkę Przedsiębiorca złożył w dniu 23 kwietnia 2020 r. do Lubelskiej Fundacji Rozwoju (zwanej dalej Pośrednikiem Finansowym). Wniosek był kompletny i zawierał wszystkie wymagane załączniki, w tym dokumentację dotyczącą sytuacji prawnej i ekonomicznej Przedsiębiorcy. Po złożeniu wniosku Przedsiębiorca uzupełniał dokumentację dotyczącą zabezpieczenia pożyczki. Według wniosku wsparcie miało dotyczyć zakwaterowania (55), działalności usługowej związanej z wyżywieniem (56) oraz działalności związanej z turystyką (79) i przyczynić się do powstania budynku kompleksowo zapewniającego potrzeby turystów. Dla gości dostępne miały być pokoje gościnne i restauracja z możliwością zatrzymania się na czas dalszej podróży jak i na dłuższy wypoczynek. Według założeń goście będą mogli również dokonać rezerwacji całego obiektu w celu, np. zorganizowania przyjęcia okolicznościowego.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Tj. utwardzenia terenu i miejsc postojowych określonych w projekcie budowlanym inwestycji.

Jak wyjaśnił Przedsiębiorca, przed złożeniem wniosku do Pośrednika Finansowego przekazane zostały dokumenty potrzebne do oceny możliwości udzielenia pożyczki, tj. dokumenty potwierdzające sytuację prawną i ekonomiczno-finansową. Umowę o udzieleniu pożyczki Przedsiębiorca zawarł z Pośrednikiem Finansowym w dniu 9 czerwca 2020 r. (tj. 47 dni od złożenia wniosku).

(akta kontroli str. 6-83)

4.

W ramach projektowanego przedsięwzięcia planowano wydatki w ogólnej kwocie 610.877,16 zł brutto, w tym 496.648 zł (81%) środki z pożyczki i 114.229,16 zł (19%) wkład własny.

(akta kontroli str. 6-10, 131-161, 197)

5, 6.

Realizacja przedsięwzięcia przebiegała zgodnie z ustalonym harmonogramem. Zakupy i prace finansowane środkami z pożyczki zostały wykonane w okresie od 23 czerwca do 10 lipca 2020 r.

Zakres wykonanych zadań był zgodny z zakresem finansowania i przeznaczenia pożyczki określonym we wniosku i umowie. Zaplanowane zadania zostały wykonane w pełnym zakresie, a wsparcie przeznaczono na przedsięwzięcia wpisujące się w branżę turystyczną. W ramach zadań objętych wsparciem Przedsiębiorca dokonał zakupu: materiałów i usług potrzebnych do wykonania prac wykończeniowych za kwotę 224.619,89 zł, mebli i wyposażenia pokoi noclegowych za kwotę 268.817,73 zł, usługi budowa parkingu i obejścia budynku w Humniskach za kwotę 73.159,99 zł i klimatyzacji za kwotę 44.280 zł. Nie wystąpiły odstępstwa od zatwierdzonych i zaplanowanych zadań.

W wyniku oględzin przeprowadzonych w dniu 15 maja 2023 r. stwierdzono, że ustalone w umowie pożyczki i we wniosku zakupy środków trwałych i wyposażenia wraz z adaptacją budynku w Humniskach przeznaczonego do prowadzenia działalności gastronomicznej i hotelowej zostały wykonane. Otoczenie budynku było zagospodarowane. Wejście do niego i parking wykonano z kostki brukowej. Wewnątrz budynku wykonano prace wykończeniowe, w tym w sali jadalnej podłogę z płyt winylowych, sufit podwieszany i zamontowano klimatyzację. Na korytarzach i w pokojach gościnnych położono wykładzinę dywanową. Pokoje zostały wyposażone w meble, pościel i inne akcesoria. Na korytarzach i w pokojach gościnnych zamontowano lampy i kinkiety.

(akta kontroli str. 6-23, 84-112, 130-159, 189-196)

7.

Finansowane z pożyczki roboty budowlane nie wymagały odrębnego pozwolenia na budowę lub zgłoszenia, o których mowa w art. 28 i 30 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*⁵. Inwestycja realizowana była na podstawie decyzji nr 1/50/18 z dnia 3 kwietnia 2018 r., wydanej przez Starostę Brzozowskiego zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę budynku usługowego z przeznaczeniem na potrzeby organizacji imprez okolicznościowych z zapleczem gastronomicznym, socjalnym i hotelowym wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce położonej w Humniskach. Projekt budowlany obejmował również wykonanie utwardzenia terenu wraz z miejscami postojowymi, których realizacja została sfinansowana środkami z pożyczki. Zawiadomienie o zakończeniu budowy i przystąpieniu do użytkowania przedmiotowego budynku Przedsiębiorca zgłosił do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Brzozowie (PINB) w dniu 19 czerwca 2020 r. PINB nie zgłosił sprzeciwu⁶ do użytkowania tego budynku.

⁵ Dz.U. z 2023 r., poz. 682, ze zm.

⁶ Zaświadczenie z dnia 2 lipca 2020 r.

Jak wyjaśnił Przedsiębiorca na dzień odbioru budynku prace dotyczące zagospodarowania terenu, w tym obejmujące utwardzenie terenu i wykonanie miejsc postojowych zrealizowane były w zakresie niebudzącym zastrzeżeń inspektora nadzoru. Teren na ten czas utwardzony był tłuczniem.

(akta kontroli str. 175-184, 198-204)

8, 9.

Zgodnie z § 3 ust. 2 umowy pożyczki, Przedsiębiorca rozliczył wydatkowanie środków uzyskanych z pożyczki, poprzez przedstawienie do Pośrednika Finansowego oryginalnych faktur i dowodów ich zapłaty. Pośrednik Finansowy rozliczył pożyczkę na potwierdzenie czego oryginalne faktury zostały opatrzone pieczęcią o treści „Wydatek poniesiony w ramach Projektu Przedsiębiorca Polska Wschodnia – Turystyka, finansowanego ze środków Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, w ramach Umowy Pożyczki nr 4946/PPWT/2020/8 zawartej z Pośrednikiem Finansowym – Lubelską Fundacją Rozwoju”.

Zgodnie z § 8 ust. 20 umowy pożyczki Przedsiębiorca zobowiązał się do przestrzegania zasad dotyczących unikania nakładania się finansowania przyznanego na podstawie przedmiotowej umowy. Nie wystąpiły przypadki nakładania się finansowania przyznanego na podstawie tej umowy z finansowaniem z innych środków i instrumentów Unii Europejskiej, a także innych źródeł pomocy krajowej i zagranicznej.

(akta kontroli str. 24-26, 84-112, 130-169)

10.

Przedsiębiorca nie korzystał z wakacji kredytowych, pożyczka była spłacana w terminach określonych w harmonogramie. Ograniczenia w funkcjonowaniu branży turystycznej z powodu pandemii Covid-19 nie skutkowały okresowym zawieszeniem obowiązku spłaty pożyczki.

(akta kontroli str. 163-164, 170-174)

11.

Zgodnie z umową pożyczki Przedsiębiorca nie był zobowiązany do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dla wydatków poniesionych na realizację przedsięwzięć finansowanych pożyczką. W § 8 ust. 15 umowy zapisano, że pożyczkobiorca zobowiązany jest do prowadzenia odpowiedniej dokumentacji i ewidencji księgowej związanej z wykorzystaniem środków otrzymanych na jej podstawie, należycie i w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, dokumentującej wykorzystanie tych środków.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o *rachunkowości*⁷ Przedsiębiorca nie był zobowiązany do stosowania przepisów tej ustawy. Przedsiębiorca prowadził podatkową księgę przychodów i rozchodów⁸.

Zgodnie z § 8 ust. 15 umowy pożyczki Przedsiębiorca prowadził odpowiednią ewidencję księgową dla wydatków sfinansowanych środkami z pożyczki na rozwój turystyki. Wydatki te dokonywane były za pośrednictwem rachunku bankowego wskazanego we wniosku o pożyczkę i dokumentowane fakturami, które zostały opisane zgodnie z zasadami ustalonymi w umowie pożyczki. Faktury za zakupy wyposażenia ewidencjonowane były w podatkowej księdze przychodów i rozchodów. Wydatki inwestycyjne sfinansowane ze środków pożyczki ujęte zostały w ewidencji środka trwałego „Budynek usługowy”, który został przyjęty do użytkowania w dniu 31 lipca 2020 r. Wydatkami tymi były: wykonanie wylewki wyrównawczej, zakup

⁷ Dz. U. z 2023 r., poz. 120, ze zm.

⁸ Zgodnie z art. 24a ustawy z dnia z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2647, ze zm.).

klimatyzacji wraz z montażem, budowa parkingu (utwardzenia terenu), prace wykończeniowe wraz z materiałami.

(akta kontroli str. 84-112, 131-169)

12.

W umowie i wniosku Przedsiębiorca nie został zobowiązany do osiągnięcia żadnych wskaźników w wyniku uzyskanego wsparcia ze środków pożyczki na rozwój turystyki. W dokumentach tych nie wskazywano również poprawy płynności finansowej i utrzymania prowadzenia działalności gospodarczej w wyniku realizacji przedsięwzięcia oraz utworzenia nowych miejsc pracy. Jako efekt powstały w wyniku realizacji przedsięwzięcia wskazano rozpoczęcie prowadzenia działalności gastronomicznej i hotelowej w budynku, w którym było ono realizowane oraz zwiększenie liczby gości i opłacalność inwestycji. Ponadto, w oświadczeniu złożonym przez Przedsiębiorcę w związku z aplikowaniem o środki wskazano, że po zakończeniu inwestycji planowany jest wzrost udziału turystów w grupie odbiorców indywidualnych usług z 15% do około 20-25%. Z wyjaśnień złożonych przez Przedsiębiorcę wynika, że w związku z pandemią nie uzyskano zakładanych efektów w zakresie zwiększenia liczby gości i opłacalności inwestycji oraz zwiększenia udziału turystów w grupie indywidualnych odbiorców. Wzrost zainteresowania turystyką zaobserwowano dopiero od sezonu letniego 2022 r.

Przedsiębiorca wykorzystał pożyczkę zgodnie z celem, na który została udzielona. W wyniku uzyskanego wsparcia osiągnięto zaplanowane cele, którymi było zwiększenie zakresu świadczonych usług, pozyskanie nowych odbiorców i udoskonalenie dotychczas oferowanych usług. Środkami uzyskanymi z pożyczki sfinansowano niezbędne zakupy środków trwałych i wyposażenia oraz prace wykończeniowe w budynku przeznaczonym do prowadzenia działalności gastronomicznej i hotelowej. Po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w budynku tym prowadzona była wymieniona działalność.

(akta kontroli str. 24-26, 189-196, 204-205)

13.

Przedsiębiorca nie był objęty kontrolą realizacji inwestycji finansowanych ze środków pożyczki preferencyjnej na rozwój turystyka w ramach Projektu „Przedsiębiorcza Polska Wschodnia – Turystyka”.

(akta kontroli str. 24-26, 188)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 22 czerwca 2023 r.

Kontroler
Marek Wójtowicz
Główny specjalista k.p.

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka
z up.
p.o. Wicedyrektora
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie

/-/

Robert Łukasz